

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.
Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Deres ref.:
Vår ref.: 21/14643-4
Saksbehandler: Arve Paulsen
Dato: 20.05.2021

Oppdrag 456 - nordisk bruk av koronasertifikat - svar til HOD

Sammendrag

Det er i prinsippet mulig å verifisere andre lands koronasertifikat før EU-forordningen har trådt i kraft. Det utvikles en app for verifikasjonsformål. Den skal være tilgjengelig via Apple App Store og Google play.

Tidspunkt for mulighet for teknisk verifikasjon av koronasertifikat er avhengig av:

- Utvikling av verifikasjonsappen for at appen skal kjenne igjen et koronasertifikat
- Utveksling av nøkler for å verifisere gyldigheten av koronasertifikat (f. eks. norske nøkler)
- Tid for godkjenning hos Google / Apple

Vi ber HOD vurdere om det på bakgrunn av EØS-avtalen, vil være mulig å inngå bilaterale avtaler med kun enkelte land for å gi lettelse i innreiserestriksjonene, eller om det må gis like lettelse i tiltak for alle innreisende med samme lave risiko for smittespredning og mulighet for sikker verifisering.

Grensekontroll ivaretas av politiet. Det anbefales at detaljplanlegging og faktisk iverksetting av et nytt kontrollregime gis som et eget oppdrag.

Oppdragstekst

Oppdrag 456: Vurdering av tidlig internasjonal bruk av koronasertifikatet

Vi viser til svar på oppdrag 405 B, med plan for arbeidet med koronasertifikatet, hvor verifiserbar løsning av sertifikatet skal være klar 1. juni.

I den grad det pågående EU-arbeidet med Digital Green Certificate viser at andre land – fortrinnsvis blant de nordiske landene som har tilsvarende helsesystemer – også vil være klar med verifiserbare løsninger i samme tidsrom, ber vi om en vurdering av å starte bilateral bruk av sertifikatene på et tidligere tidspunkt enn når alle EU-landene er klar.

HOD ber om:

1. Vurdering av om det på et tidlig tidspunkt – etter at norsk verifiserbar løsning er klar (tentativt 1. juni) og før EU-forordningen har trådd i kraft (tentativt 1. juli) – kan være teknisk mulig å sørge for verifisering av andre land sine koronasertifikater (og vice versa), med tanke på at disse reisende kan få lettelse i eventuelle nasjonale bestemmelser som for eksempel innreisekarantene.
2. Forslag til plan for etablering av selve ordningen for verifisering av utenlandske koronasertifikater på norsk grense, inklusiv avklaring med justissektoren og bidra i departementets dialog med aktuelle andre land.

Frist for oppdraget: 20. mai 2021

Kontaktperson i HOD: Guro Thune Thorshaug

Innholdet i en norsk, verifiserbar løsning for koronasertifikat

Innholdet i en norsk, verifiserbar løsning for koronasertifikat er pt i ferd med å bli definert i et samvirke mellom Helse- og omsorgsdepartementet og virksomhetene som inngår i koronasertifikatprosjektet under ledelse av Helsedirektoratet.

I starten av juni er det fra norsk side planlagt å lansere en nasjonal kontrollside med verifiserbar QR-kode for koronasertifikat. Den kan hver enkelt hente/laste ned fra helsenorge.no.

Det eksisterer videre skisser til løsninger hvor det er mulig å vise mer informasjon.

Vurdering av om det er teknisk mulig å verifisere koronasertifikater

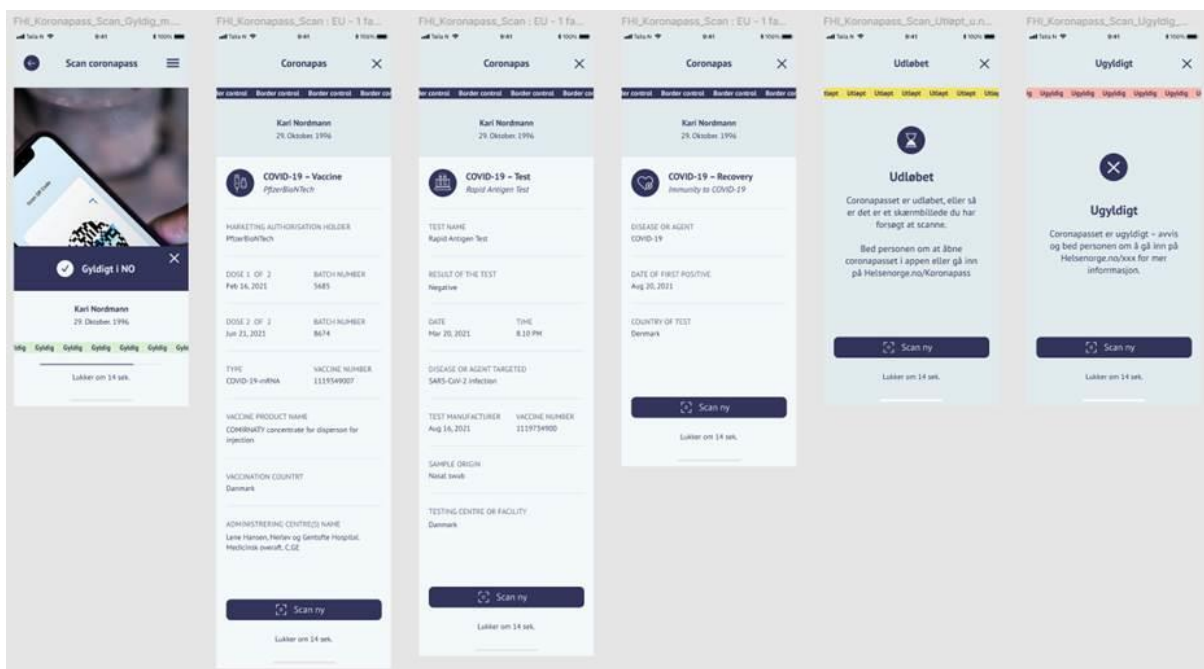
Verifisering av koronasertifikater er planlagt utført ved hjelp av en verifikasjonsapp. Denne appen har ennå ikke noe navn, så foreløpig kalles den «Verifikasjonsappen».

Verifikasjonsappen er en stand-alone løsning som kjøres på en mobiltelefon. Den kan brukes off-line. Det vil bli utviklet et API for nøkkeladministrasjon (automatisk synk av nøkler fra EUs Gateway til app på den enkelte mobiltelefon). Det skjer ikke noe kontroll av medisinsk informasjon eller annen personinformasjon via API'et. API'et håndterer kun nøkler som blir brukt for verifisering av gyldighet.

Verifikasjonsappen vil kunne scanne en QR-kode og vurdere koronasertifikatets gyldighet. Verifikasjonsappen vurderer sertifikatets gyldighet mot nøkler brukt for signering. Et ikke-gyldig sertifikat har enten gått ut på dato eller blitt forfalsket. Verifikasjonsappen validerer ikke grunnlaget for koronasertifikat, kun om koronasertifikatet har en gyldig nøkkel eller ikke.

Verifikasjonsappen vil også vise kunne informasjon om koronasertifikatet som den henter fra selve koronasertifikatet (det som «ligger i QR-koden»). Dette vil være informasjon som kan være viktig for kontrollør å vite for å vurdere om koronasertifikatet er i henhold til nasjonale regler (er f. eks. vaksinen godkjent i Norge?). Det er viktig å forstå at verifikasjonsappen har ikke tilgang til mer informasjon enn det som «ligger i QR-koden». Det gjøres ikke oppslag mot registre, regelmotorer eller andre vurderinger.

Vedlagt vises designskisser for hva som vises i verifikasjonsappen etter scanning av forskjellige typer koronasertifikater. Tekstene er ikke korrekt – disse vil bli endret.

Verifikasjonsappen lagrer ingen data som scannes inn. Verifikasjonsappen lukker skjermbildet etter et visst antall sekunder.

Eksempelet viser resultatet i verifikasjonsappen for forskjellige typer koronasertifikater. Verifikasjonsappen vil kun «kjenne igjen» bestemte typer koronasertifikater. F.eks. «EU-sertifikat for test», «EU-sertifikat for vaksine», «EU-sertifikat for immunitet». For innenlandsk bruk i Norge har vi også foreslått to forskjellige typer koronasertifikat for «Beskyttet» og «Testet negativt (eller annet navn)».

Verifikasjonsappen skal derfor først «kjenne igjen» en type koronasertifikat og deretter validere gyldighet vha nøkkel.

Verifikasjonsappen utsteder ikke koronasertifikat. I Norge blir koronasertifikatene utstedt via Helsenorge.no. Sverige og Danmark gjør dette på andre måter. Det er viktig at verifikasjonsappen «kjenner igjen» koronasertifikatene som er utstedt og informasjon om de forskjellige koronasertifikatene må utveksles som en del av arbeidet med utviklingen av verifikasjonsappen.

Det er forholdsvis enkelt å utvide antall typer koronasertifikat som verifikasjonsappen skal kjenne igjen, men det skal gjennomføres utvikling, test og deployment og det tar tid. Etter at løsningen er satt i produksjon vil endringer også medføre behov for regresjonstesting (testing av at alt som fungerte før endringen også fungerer etter endringen). Kalendertid for å «få på plass» en ny type koronasertifikat kan grovt estimeres til en ukes tid per type sertifikat.

Skal verifikasjonsappen «kjenne igjen» danske og svenske koronasertifikater som er annerledes enn EU-sertifikatene eller koronasertifikatene vi utvikler for innenlandsk bruk i Norge

(beskyttet, negativ test), så må det gjøres et stykke arbeid i samråd med svenske og danske myndigheter.

Når verifikasjonsappen skal settes i produksjon, vil den bli gjort tilgjengelig via Apple App Store og Google Play. Det å få en app godkjent og gjort tilgjengelig via disse kanalene er krevende og tar tid. Vi har ambisjoner om å sende inn verifikasjonsappen for godkjenning i slutten av mai. Hvis app'en ikke er klar for nedlasting fra App Store eller Google Play i begynnelsen av juni, vil det allikevel være muligheter for navngitte brukere (vi må få mail-adressen for å dele tilgang) å få tilgang til appen via systemer for massetesting (testing av app'er, aka «beta-testing»). Dette vil kun være en work-around for et fåtall brukere, men work-around'en reduserer konsekvensen av at godkjenningen hos Google eller Apple tar lengre tid enn planlagt.

Tidspunkt for mulighet for teknisk verifikasjon av koronasertifikat er derfor avhengig av:

- Utvikling av verifikasjonsappen for at appen skal kjenne igjen et koronasertifikat (f. eks. nasjonalt sertifikat for «Beskyttet»)
- Utveksling av nøkler for å verifisere gyldigheten av koronasertifikat (f. eks. norske nøkler)
- Tid for godkjenning hos Google / Apple

For koronasertifikat som er kjente i prosjektet i dag (unntatt koronasertifikat iht EU-standard), er det ambisjonen å ha verifikasjonsappen klar for nedlasting på Google Play og Apple App Store til 8. juni.

De koronasertifikatene som er kjente i prosjektet i dag, er de koronasertifikatene som utvikles for utstedelse på Helsenorge.no (norske koronasertifikater for innenlandsk bruk).

Krav til informasjon ved grensepassering

Når lovverk og regler for bruk av koronasertifikater på tvers av EU-land blir gjeldende, blir det samtidig regulert hvilken informasjon som kreves ved grensepassering. EU-sertifikatene skal brukes og disse skal inneholde nok informasjon til å vurdere evt. lettelser i nasjonale bestemmelser.

Bruken av koronasertifikat forventes å føre til enklere regulering av innreisebestemmelsene og dermed forenkle grensekontrollen. Dette inkluderer vurderingen av hvem som skal på karantenehotell, noe som i dag er tidkrevende for politiet i grensekontrollen.

Det er ikke kjent at Danmark og Sverige har utviklet verifiserbare koronasertifikater som inneholder nok informasjon til å kunne gi lettelser i eventuelle nasjonale bestemmelser, som for eksempel innreisekarantene. Slike typer koronasertifikat vil måtte utvikles av svenske og danske myndigheter, og den norske verifikasjonsappen vil måtte tilpasses til å «kjenne igjen» disse sertifikattypene og validere gyldigheten.

For at dette arbeidet skal starte er det viktig at koronasertifikatene som godkjennes for grensepassering, blir formidlet til prosjektet, slik at verifikasjonsappen kan tilpasses. Danmark er på veg til å utvikle denne typen koronasertifikat, men det er ikke kjent hvor langt arbeidet har kommet mtp ferdigstilling. Det er ikke mulig å anslå tidspunkt for ferdigstilling av en

løsning som ikke er kjent, men det er anslått at dette kan ta 5 arbeidsdager fra godkjent verifiserbart koronasertifikat fra danske eller svenske myndigheter gjøres kjent for prosjektet.

Vi ber HOD vurdere om det, på bakgrunn av EØS-avtalen, vil være mulig å inngå bilaterale avtaler med kun enkelte land for å gi lettelse i innreiserestriksjonene, eller om det må gis like lettelse i tiltak for alle innreisende med samme lave risiko for smittespredning og mulighet for sikker verifisering.

Hvordan kan det realiseres

Grensekontrollen i regi av politiet er de første som møter innreisende. Politiet kontrollerer den reisendes egen dokumentasjon på registrering i Innreiseregisteret. De som skal testes, blir vist til en grenseteststasjon. De andre fortsetter uten å måtte ta test.

Politiets grensekontroll er dermed eneste sted hvor alle innreisende møter en norsk myndighetsperson. Det ville være naturlig at alle måtte vise sitt koronasertifikat til grensekontrollen, sammen med innreisedokumentasjonen.

Helsedirektoratet har i dette arbeidet hatt kontakt med Politidirektoratet. PODs innspill ligger vedlagt i sin helhet. Politiet anfører i hovedsak følgende:

- Kontroll av koronasertifikat vil i mange tilfeller medføre utstrakt fysisk nærkontakt med reisende. Dette er ikke ønskelig ut fra smittevern hensyn. Se på mulighet for scannere som den reisende betjener selv.
- Politiets kapasitet i grensekontrollen er allerede utfordret gjennom mange kontrollsteg, skjønnsvurderinger og oppfølging av et komplisert og dynamisk regelverk. Tilleggsoppgaver som medfører økt tidsbruk i innreisekontrollen er derfor ikke ønskelig.
- Nøkkelfaktoren for å kunne håndtere et økende antall reisende er en reduksjon i kontrolltid. Alle teknologiske tiltak som støtter dette målet vil således bidra til å gi bedre forutsetninger for å kunne foreta skanningen – eksempelvis å knytte all informasjon som skal verifiseres til IRRS.
- Se på muligheter for å flytte hele kontrollsteg ut av politiets innreisekontroll. Eksempelvis kan veiledning om karantenehotell eller vurderingen av om en reise var nødvendig eller ikke, foretas andre steder og av andre enheter.

For å planlegge en faktisk verifikasjon på grensen, er det nyttig å regne seg bakover fra tidspunktet løsningen skal tas i bruk.

Den tekniske lanseringen av "primo-juni-versjonen" er planlagt til 8. juni. Offentlig lansering – og dermed startskuddet for utstrakt bruk – bør ikke skje før 10. juni. Da får man tid til å teste at løsningen fungerer før den blir utsatt for stor bruk.

Politiet fremholder at man må regne med to uker for å implementere en ny verifikasjonsløsning både gjennom å skaffe utstyr, rigge om kontrollstasjoner og gjennomføre nødvendig opplæring. I så fall er 28. mai en aktuell dato.

Innen da må man ha planlagt iverksettingen av de nye oppgavene i grensekontrollen, fortrinnsvis også gjennom en omfordeling av oppgaver slik politiet peker på. Det bør skje i samvirke mellom POD, Helsedirektoratet og de aktuelle statsforvalterne og grensekommunene.

Oppstart av dette arbeidet bør skje 25. mai. Det innebærer at til den datoen må Helse- og omsorgsdepartementet ha besluttet hvilke nye regler og rettigheter som skal gjelde ved bruk av koronasertifikat ved grensepassering.

Ut fra et slikt resonnement vil en enkel tidslinje se slik ut:

Det anbefales at detaljplanlegging og faktisk iverksetting av et nytt kontrollregime gis som et eget oppdrag.

Vennlig hilsen

Helen Brandstorp e.f.
direktør

Arve Paulsen
prosjektleder

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

Helsedirektoratet, Beredskap @helsedir.no;FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

Notat fra Politidirektoratet til oppdrag 456

Skanning av koronasertifikat

Politidirektoratet viser til dialogen om innføring av et koronasertifikat i Norge som skal speile/følge den europeiske versjonen av et slikt dokument. Det endelige bruksområdet er ennå ikke avklart, men det vil med stor sannsynlighet være et behov for at politiet sjekker og verifiserer sertifikatet i grensekontrollen.

I uke 19 har politiet gjennomført en pilotering av en ny skanningsløsning for registrering av faktisk innreise. På Sandefjord lufthavn Torp, Langesund og Larvik havn, samt på grenseovergangsstedet Storlien har grensekontrollørene utført en skanning av alle reisendes QR-kode fra kvitteringen fra innreiseregistreringssystemet (IRRS). I etterkant har vi gitt tilbakemelding til DSB om at vi ikke kan anbefale nasjonal utrulling fra den 26.mai som opprinnelig planlagt.

Pilotperioden har vist at det særlig på fergeankomster skjer en mer omfattende kontakt med de reisende for å kunne gjennomføre skanningen. Dette er med tanke på smittevern hensyn ikke ønskelig. Det innebærer både lengre tidsbruk i kontakt med den enkelte reisende og mer nærkontakt i forbindelse med veiledningen før skanningen og kontroll av QR-koden, i enkelte tilfeller måtte grensekontrolløren også ta på mobilen til den reisende. En lignende situasjon vil gjelde for landegrensen der bilistene kontrolleres på samme måte. På luftgrensen er det noe enklere siden passboksen gir mer beskyttelse, men også her medfører skanningen og veiledningen en økt tidsbruk som vil kunne resultere i mer kø på begrenset areal på de trafikkerte flyplassene. Også på luftgrensen har det til dels kommet til økt kontakt mellom kontrolløren og den reisendes telefon, noe som ikke er ønskelig.

Selv om skanningen fungerer teknisk sett greit, er det også meldt om at en rekke reisende ikke har mulighet til å vise en QR-kode som kan skannes, enten fordi skjermen på mobilen er sprukket, fordi de ikke har en smartphone eller fordi de har så svake språkkunnskaper at en kommunikasjon om hva som forventes av dem ikke er mulig å gjennomføre uten at det tar veldig lang tid. I disse tilfeller må det være tilrettelagt for en manuell registreringsløsning – noe som vil ta tid. På land- og sjøgrensen kan i tillegg klimatiske forhold som sollys eller nedbør gi mer krevende skanningsbetingelser.

Politiets kapasitet i grensekontrollen er allerede utfordret gjennom mange kontrollsteg, skjønnsvurderinger og oppfølging av et komplisert og dynamisk regelverk. Tilleggsoppgaver som medfører økt tidsbruk i innreisekontrollen er derfor ikke ønskelig, på flere grenseovergangssteder vil det kunne medføre at politiet ikke lenger klarer å utføre kontrollen med tilfredsstillende kvalitet. Situasjonen vil forverres dersom lettelser på innreiserestriksjonene vil føre til et økende antall reisende.

For Politidirektoratet er det viktig å understreke viktigheten av kompensierende tiltak for den merbelastningen som skanningen av et sertifikat vil medføre. Fire sentrale punkter kan nevnes i denne sammenhengen:

1. Mange grenseovergangssteder har ikke fysisk infrastruktur som tillater flere grensekontrollører i førstelinjen. Det vil si at det ikke er mulig å øke antall årsverk for

- å løse problemene. På enkelte grenseovergangssteder kan det være en løsning å øke antallet grensekontrollører for å spre køen på flere kontrollinjer, men dette er hovedsakelig ikke de lokasjonene der trafikkvolumet er høyest.
2. Nøkkelfaktoren for å kunne håndtere et økende antall reisende er en reduksjon i kontrolltid. Alle teknologiske tiltak som støtter dette målet vil således bidra til å gi bedre forutsetninger for å kunne foreta skanningen. Eksempelvis vil integrerte løsninger (skanning av én kode for å få alle opplysninger fra IRRS; forhåndsgodkjente tillatelser fra Sjøfartsdirektoratet og lignende) kunne lette politiets arbeid siden dette tiltaket både fjerner behovet for flere oppslag i ulike registre og reduserer omfanget av skjønnsvurderingen grensekontrollørene må foreta i innreisekontrollen.
  3. Den samme effekten vil kunne oppnås dersom man flytter hele kontrollsteg ut av politiets innreisekontroll: veiledning om karantenehotell eller vurderingen av om en reise var nødvendig eller ikke, kan foretas andre steder og av andre enheter – enten digitalt (en forhåndsgodkjenning av reisens formål) eller fysisk *etter* grensekontrollen (veiledning om karantenehotellopphold kunne skje på teststasjonene i regi av kommunen når den reisende uansett venter på testresultatet). Heller ikke vurderingen om en person er bosatt i Norge eller ikke er noe politiet må gjennomføre i innreisekontrollen – dette kunne blitt søkt om bevis for på forhånd, slik at det bare legges frem et godkjent dokument for status. Sjekk av koronasertifikat vil på samme måte kunne legges til kommunene i testområdet så lenge det ikke er knyttet fordeler opp mot innreiserestriksjoner til sertifikatet.
  4. I den grad det er nødvendig at skanningen foregår i grensekontrollen, vil det være en fordel om det kan settes opp eksterne skannere der den reisende skanner sitt sertifikat uten at politiet må være i kontakt med personen eller dokumentet. En slik løsning vil være best, men kan være krevende å få til innenfor tiden til disposisjon; også infrastrukturen kan være en hindring på flere grenseovergangssteder. Politiet har ikke tjenestetelefoner til alle ansatte i grensekontrollen, heller ikke HV har egne mobiltelefoner. En ekstern skanning ville også redusert behovet for å anskaffe flere telefoner. Sammenlignet med skanning av QR-koden på den reisendes mobil kan en papirløsning muligens være mindre smittefarlig.

Politidirektoratet ser at det vil være vanskelig å utsette skanningen av koronasertifikater når EU starter opp. Inntil da bør derfor de viktigste punktene være avklarte, jfr de fire nevnte faktorene over.